

BẢNG TIN HÀNG THÁNG SỐ 41

HỘI ÁI HỮU BIÊN HOÀ

A 501(c) (3) Non-Profit Organization Tax ID: 20-0094475

10731 TRIOLA LANE. HOUSTON, TEXAS 77072

DIỆN THOẠI: 713-922-5638 ** EMAIL: datlam1951@yahoo.com

Web Site: www.hoiaihuybienhoa.org

PHÁT HÀNH NGÀY 01 THÁNG 12 NĂM 2006, TẠI HOUSTON, TEXAS

THƯ NGỎ CỦA BAN TU CHÍNH NỘI QUY HỘI ÁI HỮU BIÊN HOÀ

Kính thưa Quý Bậc Trưởng Thượng,

Kính thưa Quý Đồng Hương và Thân Hữu,

Tuần lễ của mùa Lễ Tạ Ơn (Thanksgiving) tại Hoa Kỳ đã qua. Gió thu mon man hôn nhẹ trên cành lá đong đưa hoà theo những tiếng hót vui tai của bầy chim nhỏ. Bốn mùa Xuân, Hạ, Thu, Đông, lòng mang nặng nỗi niềm hoài vọng cố hương, nhớ non Châu Thới, nhớ núi Bửu Long, nhớ dòng Đồng Nai lững lờ lên xuống...

Quê hương ngàn dặm cách xa

Gởi Thương, gởi Nhớ Biên Hoà mến yêu!

Tiếng lòng hoà quyện trong không gian im vắng của buổi Thu về nơi quê người đất khách, nối kết với quãng đời lang bạt. Niềm an ủi chờ trông vào sự đơm bông kết trái của vườn bưởi Biên Hoà tại thành phố Houston, tiểu bang Texas, Hoa Kỳ, nơi đây có ngôi nhà Ái Hữu đã và đang được xây dựng, giữ gìn.

Nhìn lại những ngày tháng qua, ngôi nhà chung của chúng ta đã có những bước phát triển không ngừng về nhiều lãnh vực, nhất là chúng ta đã cùng nhau góp phần thực hiện xong việc tu chính lại nội quy, một văn bản tối cần cho sự vững bền Hội. Từ khi gởi bản dự thảo tu chính kèm theo phiếu tham khảo đến Quý Vị để trưng cầu ý kiến, tính đến nay Ban Nghiên Cứu Tu Chính Nội Quy đã nhận được 59 phiếu tham khảo được Quý Bậc Trưởng Thượng, Quý Đồng Hương và Thân Hữu hồi báo lại, hàng chục cú điện thoại viễn liên xa xôi từ châu Âu, châu Úc... đến một số tiểu bang như California, Washington, Virginia, Illinois, Georgia, Iowa, Maryland, New York, v.v... và nhiều cánh thư hồi báo được gởi về từ các nước Anh, Pháp, Belgium, Italy, Australia, United Kingdom, Canada... Đặc biệt hơn nữa là chúng tôi vui mừng được đón nhận từ Quý Bậc Trưởng Thượng và Quý Vị gởi về những lời động viên, khen ngợi, đồng ý việc làm này của ban Nghiên Cứu Tu Chính Nội Quy. Những câu ngắn gọn nhưng mang rất nhiều tôn ý và sự quan tâm đến Hội, tiêu biểu như:

Bác TRẦN NGUỒN PHIẾU (Amarillo, TX): “*Không có thêm ý kiến.*” (Chữ ký của Bác còn nguyên nét bút như ngày xưa Bác đã ký trong Nghị Định số 365/BXH/VP ngày 08/9/1973 đặc cách ân thưởng XÃ HỘI BỘI TINH Đệ Nhị Hạng cho kẻ hậu sinh này.),

Bác TÔNG ĐÌNH BẮC (Austin, TX): “*Soạn thảo rất kỹ lưỡng và đầy đủ.*”,

Bác LÊ VĂN LỘ (Paris, Pháp): “*Quý vị đã dày công nghiên cứu rất hoàn hảo.*”,

Bà TRẦN QUỐC BỬU, nhũ danh HUỲNH NGỌC NỮ (Paris, Pháp): “*Hoàn toàn đồng ý. Xin được làm Hội Viên và sẵn sàng làm mọi nghĩa vụ khi Hội cần.*”,

Bác LÊ VĂN NHƠN (Huntington Beach, CA): “*Xin có lời ngợi khen, nội dung bản dự thảo rất xúc tích.*”,

Anh NGUYỄN LIÊU (Houston, TX): “*Rất đầy đủ. Hoan hô sự đóng góp của quý vị. Hy vọng Hội sẽ phát triển mạnh mẽ.*”, Anh NGUYỄN VĂN NGÀN (Houston, TX): “*Rất đầy đủ chi tiết.*”, và Cô LAM NGỌC DUNG (Houston, TX): “*Nội dung rõ ràng, khoáng đạt.*”... v.v.

Trên đây là trích dẫn vài tôn ý trong số 59 lá thư hồi báo gởi về. Vì khuôn khổ giới hạn của Bảng Tin nên không thể nêu ra hết được. Riêng về ý kiến bổ túc có liên quan đến tôn chỉ của Hội, chúng tôi xin đặc biệt ghi nhận sẽ nghiên cứu nghiêm túc và cẩn thận trước khi có thể tu chỉnh để áp dụng.

Người viết đã trải qua những giây phút đăm mình trong đêm vắng, đảo bới mớ tri thức hạn hẹp của mình với tất cả sự cố gắng kết hợp với những ý kiến bổ sung của quý đồng hương thành viên trong Ban Nghiên Cứu, tất cả cùng một tấm lòng yêu mến quê xứ Bưởi. Kết quả là đa số tuyệt đối quý đồng hương đã đồng thuận Bản Dự Thảo Tu Chính Nội Quy và từ nay sẽ trở thành Bản Nội Quy chính thức của Hội Ái Hữu Biên Hoà. Ban Nghiên Cứu Tu Chính Nội Quy đã hoàn thành xong nhiệm vụ mà Quý Vị đã giao phó.

Việc cần tiếp tục là ngay bây giờ, xin quý đồng hương hãy chuẩn bị đóng góp vào việc ỨNG CỬ, ĐỀ CỬ và BẦU CỬ Tân Ban Chấp Hành của nhiệm kỳ 2007-2010 (sẽ được tổ chức vào giữa năm 2007), một Tân Ban Chấp Hành với việc làm mới, khí thế mới, tất cả vì tình đoàn kết thương yêu, vì quê hương Biên Hoà yêu mến của chúng ta.

Trân Trọng

Trưởng Giang NGUYỄN TRUNG LYNH

Tiểu Sử và Công Nghiệp

Đức Thượng Đẳng Thần Trần Thượng Xuyên

Ông có tên tự là Thảng Tài, người Huyện Ngô Xuyên, Phủ Cao Châu, Tỉnh Quảng Đông, Trung Quốc. Tương truyền Ông mất năm 1725, nhằm ngày 23 tháng 10 Âm Lịch. Đức Ông là Tổng Binh của ba châu: Cao Châu, Lôi Châu và Liêm Châu dưới triều nhà Minh (Trung Quốc). Năm 1644 nhà Minh sụp đổ, nhà Mãn Thanh lên ngôi. Nhiều bậc trung thần của nhà Minh không chịu thần phục Mãn Triều, nên đã nổi lên khởi nghĩa: “BÀI MẢN PHỤC MINH”, trong đó có Tổng Binh Trần Thượng Xuyên và Tướng Trương Ngạn Địch.

Nhưng... việc lớn không thành, Tổng Binh Trần Thượng Xuyên đã mang ba ngàn quân cùng với gia quyến và trên 50 chiến thuyền xuôi Nam, đến nước ta triều kiến Chúa Nguyễn Phúc Tần lúc bấy giờ đang cai trị miền Nam, để được thu nhận làm dân nước Đại Việt.

Chúa Hiền Nguyễn Phúc Tần chấp thuận và cho họ vào Nam. Tướng Trương Ngạn Địch và Hoàng Tiến dẫn đầu một đoàn người đến định cư vùng Định Tường-Mỹ Tho. Số còn lại dưới sự điều động của Tổng Binh Trần Thượng Xuyên và Tướng Trần An Bình dừng lại vùng Đông Phố tức Biên Hoà ngày nay.

Từ một vùng đất hoang sơ, rừng thiêng vắng vẻ, Tổng Binh Trần Thượng Xuyên đã một mặt nỗ lực huy động, đôn đốc đồng bào khẩn hoang trồng trọt phát triển về nông nghiệp, một mặt khuyến khích thương nhân khuếch trương xây dựng phố xá, mở mang bến cảng, trao đổi buôn bán với thương nhân trong nước và ngoại quốc. Nhờ đó mà không bao lâu, cả một vùng tả ngạn sông Đồng Nai từ làng Bình Hoà cho đến Cù Lao Phố đã trở thành một đô thị sung túc, đời sống của đồng bào không ngừng phát triển lạc nghiệp và an cư.

Ngoài tài đức “Kinh Bang Tế Thế”, Đô Đốc Tướng Quân cũng là một danh tướng dũng lược tài ba. Ông đã từng giúp Chúa Nguyễn đánh tan nhiều mưu đồ phản loạn, thảo khấu nổi lên trong vùng, bảo vệ sự yên bình cho dân chúng.

- Năm 1725, con trai của Đô Đốc Trần Thượng Xuyên là Tướng Trần Đại Định nối nghiệp cha theo phò Chúa Nguyễn và được phong chức Tổng Binh với tước vị Định Viễn Hầu, chỉ huy hai đạo binh Phiên Trấn và Long Môn. Đến đời cháu là Trần Lực cũng phò Chúa Nguyễn.

Như vậy, cả ba đời họ Trần, cha là Trần Thượng Xuyên, con là Trần Đại Định và cháu là Trần Lực đều là tướng tài được Chúa Nguyễn trọng dụng. Đề ghi nhớ công ơn to lớn, mở mang bờ cõi, hưng quốc an dân của Đô Đốc Tướng Quân Trần Thượng Xuyên, Chúa Nguyễn đã ban cho đại gia đình họ Trần này một tước vị rất cao quý là:

“NGUYỄN VI VƯƠNG, TRẦN VI TƯỚNG, ĐẠI ĐẠI CÔNG THẦN BÁT TUYỆT.”

Sau này dù Ngài đã quy tiên, nhưng các vua Minh Mạng và Thiệu Trị một lần nữa tấn phong cho Ngài tước vị cao trọng là:

“THƯỢNG ĐẲNG THẦN TRẦN THƯỢNG XUYÊN”

Ngôi đình Tân Lâm, cạnh bờ sông Đồng Nai trong Thị Xã Bình Trước, Tỉnh Biên Hoà, đã được đồng bào tôn tạo từ năm 1906 để thờ phượng Đức Ông. Trước năm 1975, một con đường chạy theo dọc bờ sông từ Cầu Lạc Bộ Thanh Niên cạnh Nhà Bưu Điện xuyên qua khu chợ Cá đến trước cửa Đình Tân Lâm rồi lên đến trường Sơ Cấp Nguyễn Khắc Hiếu, con đường này được gọi là đường Trần Thượng Xuyên và một trường Trung Học cũng được mang tên Ông đó là trường Trung Học Bán Công Trần Thượng Xuyên cạnh trường Trung Học Công Lập Ngô Quyền nằm dọc theo Quốc Lộ 1. Điều này đã nói lên lòng tôn kính nhớ ơn bậc đại công thần, đại ân nhân đã có công khai phá, mở mang xứ sở và đã “Hiển Thánh” độ trì cho con dân Biên Hoà luôn được bình an theo sở nguyện.

Ngoài việc Tiểu sử và Công nghiệp Đức Thượng Đẳng Thần Trần Thượng Xuyên được ghi vào sử xanh, lòng mến phục và dạ tôn thờ đời đời nhớ ơn Bậc Thần Hoàng bốn thổ nay còn được thể hiện ở hai câu liễn ở cổng vào khu Cổ mộ tọa lạc tại quận Tân Uyên, tỉnh Biên Hoà như sau:

*Lộc tâm thiên niên sắc phong Công Thần Khai Quốc hộ dân xã tắc.
Mỹ lăng cổ định hoàng ân Đô Đốc Đại Đức bảo an sơn hà*

Hằng năm, con dân và thân hữu Biên Hoà luôn qui tụ lại để cử hành Lễ Vía Đức Ông rất long trọng tại Biên Hoà, Việt Nam và ở hải ngoại như tại San Jose, California và tại Houston, Texas, Hoa Kỳ. Công việc này được ghi lại trong hai đoạn ngũ ngôn dưới đây:

*Mỗi năm khí Tiểu tuyết
Tân Lâm cúng kỳ yên
Cầu Thần hoàng linh kiệt
Hộ trì dân Trấn Biên*

*Nay “Từ đường” Houston.
Vẫn noi theo mỹ tục
Làm lễ Vía Đức Ông
Với tất lòng bái phục*

DANH NHÂN TRẦN THƯỢNG XUYÊN

(Hoàng Anh Tài)

Thành phố Biên Hoà là một địa danh nổi tiếng được nhiều người biết đến. Trước kia, khi chưa có xa lộ, từ Sài Gòn muốn ra Vũng Tàu bắt buộc phải đi ngang qua tỉnh lỵ Biên Hoà; vả lại, từ Sài Gòn đến Biên Hoà chỉ cách nhau có 30 cây số, nên có khi không cần phải có ô-tô (xe hơi), với phương tiện xe đạp người ta cũng có thể đến viếng thành phố Biên Hoà. Biên Hoà lại có nhiều danh lam thắng cảnh như non Châu Thới, núi Bửu Long, thác Trị An, sông Đồng Nai; ngoài ra có Hãng Cưa Máy nổi tiếng lớn nhất Đông Dương thời bấy giờ, Dưỡng Trí Viện là nơi những người mắc bệnh tâm thần từ khắp các miền đất nước Việt Nam cũng được đưa về đây để chữa trị, vì khí hậu rất hiền hoà. Thành phố lại còn có Trường Mỹ Nghệ với những sản phẩm nghệ thuật nổi tiếng trên thị trường quốc tế. Nhắc đến Biên Hoà có người còn ca ngợi gọi là quê hương Xứ Bưởi, vì nơi này tại những địa phương như Tân Triều, Bến Cá... sản xuất ra những loại bưởi thơm ngon, đặc biệt là Bưởi Ôi. Di tích lịch sử, văn hoá của tỉnh Biên Hoà (ngày xưa còn gọi là Trấn Biên) có Chùa Bửu Phong trên núi Bửu Long, Chùa Đại Giác, Chùa Ông, Chùa Thủ Huồng, Đình Thần Nguyễn Hữu Cảnh ở Cù Lao Phố... và Đình Tân Lân là nơi thờ phượng danh nhân TRẦN THƯỢNG XUYÊN, tọa lạc gần khu Chợ Biên Hoà.

Ngôi đình oai nghiêm, đồ sộ và khang trang này được xây cất trên một khoảnh đất rộng lớn, chỉ cách Chợ Biên Hoà độ hơn 300 mét. Phía trước tiền đình dòm xuống con sông Đồng Nai. Trên bờ tả ngạn con sông này trước đây có nhà hàng nổi tiếng "La Plage"; giữa sông có một Cồn Gáo (cù lao nhỏ) nay đã chìm sâu dưới lòng đáy nước. Cạnh đó là chiếc Cầu Mới được dựng lên và xe cộ lưu thông rất tấp nập. Phía sau Đình là sân đá bóng của thành phố với đủ diện tích dành cho các cuộc thi đấu điền kinh. Ngày xưa cách Đình này không xa có một rạp hát và một lò tế sinh (xóm Lò Heo).

Từ xưa đến nay, dân chúng địa phương chung một lòng ngưỡng mộ và tin tưởng ở Vị Thần Linh, nên thường xuyên đều có người đến lễ bái, khói hương nghi ngút. Theo lời đồn, Ngài rất linh thiêng, không thích màu đỏ, nên vì lòng tin tưởng nơi Ngài, dân chúng tại đây kể cả các xi-thầu người Hoa Kiều khi đi mua sắm ô-tô đều chọn màu đen, màu xanh hoặc những màu khác màu đỏ. Theo một lời đồn đãi khác là các đoàn hát đến đây trình diễn mà hát tuồng "Trám Trinh Ân" thì bên ngoài thế nào cũng có sự ấu đả, chém lộn giữa dân chúng và những người lính tập.

Còn nhớ ngày xưa khi còn phục vụ tại Biên Hoà, mỗi khi có dịp cúng tế Đình Tân Lân, ba anh em chúng tôi gồm các Anh Năm Vẽ, nguyên Chánh Lục Bộ Xã Bình Trước, Anh Năm Thiệt, Quản Lý Khách Sạn Đào Viên và tôi, đều được mời đến tham dự, mà người đại diện trong ban lo việc cúng tế không ai khác hơn là Thầy Ba Chà (Thọ), trường Mỹ Nghệ Biên Hoà, Hội Trưởng Hội Bóng Tròn Tân Thành và cũng là Chủ Tế Đình Tân Lân.

Đối với người Âu Mỹ khi họ đi làm ăn xa, lúc được trở về quê xưa, cảnh cũ họ đều mơ ước được nhìn lại "gác chuông" của Thánh Đường ngày trước; thiết nghĩ chúng ta - những người đồng hương hay thân hữu Biên Hoà - nếu có dịp về lại quê hương, tưởng cũng nên bỏ chút thì giờ đến viếng Đình Tân Lân, để tỏ lòng biết ơn người xưa đã có công khai phá, tạo dựng và vun bồi xứ sở của chúng ta. Riêng đối với những người còn đang làm ăn sinh sống ở nước ngoài, tưởng cũng nên dành một chút quà cho quê hương để góp phần trùng tu kiến thiết bảo tồn Đình Tân Lân, một di tích văn hoá, lịch sử của tỉnh nhà được trường cửu với thời gian.

Biên Hoà Trong Tâm Trí

Sao nhớ quá quê Biên Hoà bao năm cũ,
Bờ sông Đồng Nai cùng ai đó chung đường,
Ngô Quyền, Nguyễn Khắc Hiếu trường học thân thương,
Mơ giấc mộng công thần lưu danh tài trí,
Đức Trần Thượng Xuyên nào ngại bao niên kỷ,
Ra công mở mang, khai phá, tạo thịnh cường.
Đình Tân Lân người dân không dứt khói hương,
Khắc ghi tâm khảm nghĩa ân rày muôn thuở.
Nhớ Cù Lao Phố nơi dân cư trù phú.
Trường Mỹ Nghệ, nghệ thuật gồm quả lừng danh,
Dân quốc nội thực tâm yêu thích đã đành,
Người nước ngoài cũng bỏ công tìm thưởng ngoạn.
Sao quên được những buổi dạo chơi nắng sáng,
Núi Châu Thới, Bửu Long phong cảnh hữu tình,
Lễ hội, chùa, tấp nập nữ tú nam thanh,
Cảnh vật, muôn loài cùng hoà chung nhịp thở.
Và nhớ mãi những ai lạc vào vườn bưởi,
Hương nồng, vị ngọt lưu luyến gót chân chung.
Ôi, những ngày quê hương âm cúng vô cùng,
Biên Hoà hỡi, ngàn trùng ta vẫn nhớ!

Hạnh Thảo P.B.T. (Thân Hữu Biên Hoà)

Thông Báo

Hội Ái Hữu Biên Hoà, Ban Lễ Vía Đức Thượng Đẳng Thần Trần Thượng Xuyên trân trọng thông báo cùng Quý Vị: Ngày Lễ Vía Đức Ông năm nay sẽ được tổ chức vào ngày Chủ Nhật, 10 tháng 12 năm 2006, từ 11 giờ sáng cho đến 4 giờ chiều, tại Sharptown Community Center, 6600 Harbor Town. Houston, Texas 77036

(Trên đường Bellaire phía sau khu tiệm phở Tân Lộc, nhà hàng Thái Spice, gần đường Mary Bates)

Chúng tôi trân trọng kính mời Quý Đồng Hương và Thân Hữu đến tham dự buổi lễ năm nay thật đông đảo. Mọi chi tiết xin liên lạc: Trưởng Ban Lễ Vía Đức Ông, Anh Từ Phước Hạnh, điện thoại: 713-398-9590 (Cell), Thủ Quỹ, Cô Giã Lê Vân, điện thoại: 281-261-5844 (Work) hay trụ sở tạm của Hội: 281-933-3127, 713-922-5638 (Cell).

Sau đây là danh sách sơ khởi Quý Đồng Hương và Thân Hữu đóng góp vào Lễ Vía Đức Ông năm nay.

Hiện kim (Dollards): Gia đình Trần Châu (San Jose, CA) \$500, Gia đình Giang Đông (New Orleans, LA) \$200, Gia đình Từ Liên (Chicago, IL) \$30, Gia đình Du Bình (Chicago, IL) \$30, Gia đình Trần Anh (Australia) \$35, Gia đình Trần Bông (Australia) \$35, Gia đình La Nhung & La Sâm (San Jose, CA) \$30, Gia đình La Minh (Seattle, WA) \$50, Bác Tổng Đình Bắc (Austin, TX) \$30, Gia đình Lê Văn Trường (Houston, TX) \$50, Chị Nguyễn Lan (Houston, TX) \$20, Anh Nguyễn Văn Ngân (Houston, TX) \$50, Gia đình Lưu Quang Tô (Sugarland, TX) \$50, Gia đình Liêng Nữ Trung (Anaheim, CA) \$20, Gia đình Trương Tô Quyên (Ontario, Canada) \$20, Gia đình Huỳnh Ngọc Nữ (Bornel, France) \$50, Gia đình Trương Văn Mạnh (Dayton, Ohio) \$25, Gia đình Trần-thượng Thủ (Houston, TX) \$50, Gia đình Từ Kim Anh (Holland) \$25, Gia đình Từ Kim Hoa (Houston, TX) \$20, Gia đình Lý Thu Cúc \$25, Gia đình Từ Văn Khải \$20, Gia đình Trần Mai (Plano, TX) \$100, Gia đình Nguyễn Tấn Xê (Glenview, IL) \$20, Gia đình Lý Hữu Tài (Manchester, England) \$60, Gia đình La Sơn (Seattle, WA) \$100, Gia đình Lý Nguyên (Flint, MI) \$50, Gia đình Giã Xú (Biên Hoà, Việt Nam) \$50, Gia đình Nguyễn Văn Đức (San Antonio, TX) \$50, Gia đình Nguyễn Văn Lợi và Thân Thị Ngọc Mai (Garden Grove, CA) \$100.

Lễ vật: Gia đình Từ Phước Hạnh (Houston, TX) 1 con heo quay, Gia đình Bà Giã Bội (Biên Hoà, VN) 1 con heo quay và 2 mâm bánh bò, Gia đình La Nhung & La Sâm (San Jose, CA) 1 con heo quay, Siêu thị Đồng Khánh (Harvey, LA) 1 con heo quay, Bác Lý Kiều (Houston, TX) 1 mâm bánh bao, Gia đình Nguyễn Văn Đức (San Antonio, TX) 01 con heo quay, Bác Thái Thị Sanh (Seattle, WA) 1 mâm bánh bao, Anh Nguyễn Hữu Hùng (Wichita, KS) \$20 trái cây, Gia đình Lâm Sĩ Đất (Houston, TX) 300 chai nước lọc và 20 chai nước ngọt, Gia đình Hà Diệu Minh (Houston, TX) nhang đèn, kim hoa, Bà Vương Tô (Houston, TX) 1 đĩa mì xào chay, Chị Nguyễn Lan (Houston, TX) 80 ổ bánh mì, Gia đình Huỳnh Phước Hải (Houston, TX) 1 mâm ngũ quả, Gia đình Nguyễn Bửu Lân (Houston, TX) 20 chục bông huệ, Gia đình Trần Văn Thanh (Katy, TX) 4 chậu bông cúc, Gia đình Trần Minh Tâm & Kim Vy (Houston, TX) đăng thông báo trên Báo Đẹp, Gia đình Ngũ Ánh Vân (Katy, TX) 2 mâm xôi, Gia đình Anh Chị Tiên & Vân (Houston, TX) 20 cây giò lụa và rượu cúng, Gia đình Chị Trần Thị Hạnh (Albuquerque, NM) và Trần Thị Ánh (Lawrenceville, GA) 10 con vịt quay, Gia đình Thomas Thái (Springs, TX) 02 trái bưởi và 10 ổ bánh bò nướng.

Về tham dự: Chị Trần Thị Hạnh (Albuquerque, NM), Chị Trần Thị Ánh (Lawrenceville, GA), Bà Giàu (Atlanta, GA) Anh Trần Trọng (Duluth, GA), Thân Hữu Hoa Kỳ (Dallas, TX).

Danh Sách Quý Đồng Hương và Thân Hữu Mua CD Nhạc Biên Hoà và Giúp Gây Quỹ Hội:

Đồng Hương: Bác Lê Văn Lộ (Paris, France) \$100 dollards, Anh Đỗ Văn Bảy (Lake Forest, CA) \$50 dollards, Bác Liêng Nữ Trung (Anaheim, CA) \$100 dollards, Chị Trương Tô Quyên (Ontario, Canada) \$20 dollards, Bác Huỳnh Ngọc Nữ (Bornel, France) \$50 dollards, Anh Trương Văn Mạnh (Dayton, Ohio) \$35 dollards, Chị Nguyễn Thị Bạch Liêng (Sunnyvale, CA) \$60 dollards, Anh Du Su (San Jose, CA) \$50 dollards, Anh Phạm Kim Ngôn (Valrico, FL) \$20 dollards, Anh Tổng Văn Hồ (Sun Valley, CA) \$30 dollards, Chị Nguyễn Thị Thành (Alexandria, VA) \$50 dollards, Anh Phan Văn Rãng (Taylors, SC) \$100 dollards, Anh Ngô Văn Sen (Denver, CO) \$30 dollards, Chị Phạm Thị Mỹ Dung (Diamond Bar, CA) \$30 dollards, Anh Ngô Văn Minh (San Jose, CA) \$30 dollards. Thân Hữu: Nha sĩ Đặng Thị Mỹ Lan (Houston, TX) \$200 dollards, Anh Lâm Văn Gét (Houston, TX) \$60 dollards, Anh Nguyễn Văn Bi (Richmond, TX) \$30 dollards. Tặng tem: Đồng hương Chị Nguyễn Thị Thành (Alexandria, VA) 300 con tem 33 cents, Một đồng hương tặng 50 con tem 39 cents.

Chương trình gây Quỹ Trùng Tu Đình Tân Lân sẽ chấm dứt vào cuối năm Bính Tuất.

Quỹ Trùng Tu: Đồng hương: Chủ nhân Hương Quê Restaurant (Falls Church, VA) \$400 dollards, Ông Lâm Sĩ Đất (Houston, Texas) \$100 dollards, Anh Trương Văn Mạnh (Kettering, OH) \$25 dollards, Bác Trần-thượng Thủ (Houston, Texas) \$50 dollards, Anh Trần Đức Tuấn (St. Petersburg, FL) \$50 dollards, Anh Đỗ Cao Tuy (Houston, TX) \$30 dollards, Anh Chị Hà Văn Bảy (Westminster, CA) \$ 50 dollards, Cô Tư Thạnh (Quán Tuyệt Hồng cũ ở Biên Hoà) \$50 dollards, Anh Châu Huỳnh (Livingston, NJ) \$50 dollards. Anh Thái Lâm Nghĩa (Peoria, IL) \$50 dollards, Cô Đỗ Thị Minh Tâm (Houston, TX) \$200 dollards, Chị Nguyễn Thị Bạch Liêng (Sunnyvale, CA) \$20 dollards, Anh Chị Nguyễn Văn Lợi và Thân Thị Ngọc Mai (Garden Grove, CA) \$100 dollards, Thân Hữu: Bà Hồ Thị Đạm (Louisville, KY) \$20 dollards, Thi sĩ Thương Việt Nhân và Bà Hạt Huyền (Olney, MD) \$40 dollards.

PHỤ BẢN BẢNG TIN HẰNG THÁNG SỐ 41

PHÁT HÀNH NGÀY 01 THÁNG 12 NĂM 2006 TẠI HOUSTON, TEXAS

Đến với Bảng Tin kỳ này, Hội Ái Hữu Biên Hoà rất hân hạnh giới thiệu cùng Quý Vị một bài viết rất hay của Dâu Biên Hoà, Chị Ngọc Tâm-Nguyễn Phước Huyền Tôn Nữ T. Sâm, về một món ăn nổi tiếng của Biên Hoà: “**Đầu Cá Hấp**”. Ngoài phần gia chánh, Chị còn viết về những kỷ niệm mùa Giáng Sinh cũ rất chân tình; hơn thế nữa, Chị giới thiệu đến chúng ta bài viết của Bác Sĩ Trần Nguơn Phiêu về xuất xứ của “Đầu Cá Hấp”. Hội chân thành cảm tạ Chị. Kính mời.

Biên Hoà “Thông Reo”

Lại một Giáng Sinh nữa! Nhìn “thông reo” nhớ đến Soeur Marie du Christ ở dòng thánh Phao Lô Biên Hoà. Soeur ước được trồng hai cây thông bên hang đá Đức Mẹ và thường nói với tôi: “*Kiếp sau không muốn làm người, làm cây thông đứng giữa rừng mà reo*”. Soeur về Dòng Phao Lô, cư trú ở Biên Hòa thì tìm đâu ra cây thông. Nước Việt Nam chỉ rừng cao nguyên Đà Lạt mới có.

Ở xứ lạ quê người, nhìn những cây thông quanh nhà chỉ đợi cơn lạnh đến, vài luồng gió thổi qua là lá úa rơi rào rào đầy sân, tiếng rào rào thơ mộng quá gọi “thông reo”, thay lá non tươi đẹp đón mừng mùa Đông tới. Mở cửa ra, không cần mang kính đã thấy và nghe “thông reo”, rớt lá đầy sân, cứ cong xương sống, cồng xương sườn mà cào mà hốt lá úa rụng, rã đôi tay, ngán thì thôi! Nếu được chọn thì tôi chọn cây bưởi ở Biên Hoà, đủ loại bưởi ngon ngọt, nào là bưởi Ôi, bưởi Thanh, bưởi Đường Da Láng, bưởi Đường Da Cóc. Đứng dưới cây xin “bưởi reo” như “thông reo”, rớt vài trái bưởi trên đầu, u tí tí, cho tép bưởi vào miệng thì khoẻ ngay.

Thời gian qua mau quá! Soeur đã mừng Lễ Ngọc. Hứa đãi Soeur món “Đầu Cá Hấp – Bánh Canh” mà nay tôi ở cách xa ngàn dặm. Nhìn hình Soeur tươi cười ôm bó hoa đứng cạnh học trò là một Linh mục ở tỉnh xa về dự lễ mà lòng tôi vừa vui mừng vừa buồn nẫu ruột...

Soeur ơi! Không làm gì cho Soeur được trong ngày “Lễ Ngọc”

Ở bên này Soeur đâu biết nghiệp con còn nặng nên còn lận đận lao đao. Lúc nào cũng lên chương trình sắp sẵn đăng hẹn hò với bác sĩ. Cứ vài ngày lại tự nguyện trao trái tim cho bác sĩ chụp hình, xem trái tim già cỗi của tôi còn chứa được bao nhiêu sự Hi, Nộ, Ái, Ố và đôi mắt ngày xưa bao chàng nhìn say đắm, đã bảo “*mắt em là bể oan cừu ...*” mà lị. Nay lại được đem cho bác sĩ ngắm tiếp, nay căng mắt này, mai coi mắt nọ, lại chụp hình rọi rọi, soi soi xem còn sót hình ảnh chàng trai nước Việt nào trong mắt nai không? Rồi được làm học trò nhìn lên bảng đọc vắn, đọc số. Mắt đọc được số ba, thì mắt cái lại đọc đúng số tám; vậy là bác sĩ ân cần máng lên hai cái tai cặp kính “vợ chồng”, không giống ai hết. Lúc nào cũng phải mang kính như nhà trí thức đạo mạo, mà lỡ buông kính ra thì ta đây quờ quạng như bà già đi bắt còng gió ở bãi biển Nha Trang ..Nỗi lòng Soeur hiểu con chăng!

Tạm ngưng chuyện “thông reo”, “bưởi reo”. dịp Giáng Sinh các mợ cùng tôi làm “Đầu Cá Hấp” đãi gia đình ăn cho nhẹ bụng và vui vẻ hí!

Mong có ngày về đãi Soeur món cá hấp này.

Trước khi mình làm món Đầu Cá Hấp, tôi đã mạo muội xin Bác Sĩ Trần Nguơn Phiêu tài liệu xuất xứ món Đầu Cá Hấp mà trong lần đầu được gặp Bác Sĩ có kể sơ cho tôi nghe, nhưng tôi không nắm chắc nhiều sự việc để viết hầu các vị. Nay nhờ Bác Sĩ có công tìm hiểu để cho chúng ta nhất là dân xứ Bưởi biết đến xuất xứ món ăn này.

(Cháu cảm ơn Bác đã cho tài liệu quý giá này của Bác cho bài cháu viết).

Xin mời các vị đọc bài viết của Bác sĩ Trần Nguơn Phiêu.

Tản mạn về “Đầu Cá Hấp Chợ Đồn”

Biên Hoà so với các tỉnh miền Tiền Giang và Hậu Giang về cá tôm thì thường được dân miền Lục Tỉnh chê là xứ “*cá ăn đá, gà ăn muối*”. Nước sông Đồng Nai trong vắt không nhiều phù sa như nước sông Cửu Long, đất ruộng thường ở nơi cao không ngập nước như miền dưới nên cá tôm vì thế cũng không nhiều. Tuy vậy, Biên Hoà lại được người Sài Gòn biết đến nhiều vì danh hiệu “*Xứ Bưởi*” và...*Xứ Đầu Cá Hấp!*

Thật ra thì danh tiếng về “Đầu Cá Hấp Biên Hoà”, theo các bộ lão cho biết thì chỉ có được vào khoảng độ trước Đệ Nhị Thế Chiến mà thôi.

Trong kế hoạch quân sự phòng thủ Sài Gòn, chánh quyền thực dân Pháp đã có những dự phòng chống lại các nổi dậy của phong trào yêu nước của dân chúng Việt. Ngay trung tâm Sài Gòn có các doanh trại quân sự lớn như Thành Ô Ma ở vùng chợ Thái Bình hoặc Thành Bộ Binh Thuộc Địa và Kho Đạn ở đường Dr. Angier (Nguyễn Bình Khiêm). Đây là những cơ quan quân sự để đối phó cấp thời với các biến động ở thủ đô.

Ngoài ra, để tiếp ứng khi cần thiết, người Pháp đã thiết lập các căn cứ ngoại vi khác như Thành Biên Hoà và Sân Bay Quân Sự Biên Hoà.

Để tiếp vận cho binh lính thành Biên Hoà, mỗi sáng có các nhà thầu đem thực phẩm đến cung cấp. Thời trước, loại thực phẩm được đóng hộp rất hiếm. Phần lớn đồ tiếp tế là thực phẩm tươi. Cá, thường là cá lóc vì trữ được lâu, được nhà thầu cân sớt để nạp cho nhà bếp. Sau khi cá sống được cân nạp, nhà bếp thường chặt đầu cá trả lại nhà thầu, vì có làm

đầu cá mất thời giờ và ngoại quốc cũng không thích ăn đầu cá.

Để tiêu thụ đầu cá, nhà thầu bán rẻ lại cho dân địa phương, chớ không lẽ lại phải chở về Sài Gòn (các nhà thầu thường là các thương gia vùng Cầu Ông Lãnh). Thời ấy, ở Biên Hoà có một rạp hát danh tiếng ở Chợ Đồn. Rạp này có tên là rạp hát Thầy Giáo Lòng, một nhà khá giả địa phương. Các gánh hát danh tiếng thường đến đây trình diễn. Dân Biên Hoà thích đến rạp hát này vì sau khi văng hát, trên đường trở lại khu Hăng Dầu, chợ Biên Hoà..., họ phải qua hai cầu là cầu Gành và cầu Rạch Cát. Vì là thuở thanh bình, ban đêm được đứng hóng mát chuyện trò trên cầu Gành là một thú vui mỗi tối. Gần rạp hát có các quán nhỏ gần trạm xe lửa Chợ Đồn. Các quán này trước tiên là các quán cháo lòng. Về sau, ngoài việc bán cháo lòng, nhiều quán có thêm sáng kiến bán đầu cá hấp cho dân chúng đi xem hát.

Sáng kiến này được dân chúng ngưỡng mộ và càng ngày càng phát huy. Thay vì chỉ bán khuya cho khách xem hát các quán bắt đầu bán từ các buổi chiều. Dân chúng từ Sài Gòn nghe đồn cũng càng ngày đến càng đông. Nghệ thuật nấu nướng cũng vì nhờ cạnh tranh nên càng ngày càng cải tiến. Món đầu cá hấp sau này đã đổi danh từ “Đầu Cá Hấp Chợ Đồn” thành “Đầu Cá Hấp Biên Hoà”!

Trần Nguơn Phiêu (Đầu mùa Đông 2006)

Bây giờ mời các mợ cùng tôi bắt tay nhau làm “Đầu Cá Hấp”, hi?

Tuỳ ý thích từng người để chọn cá. Ở Biên Hoà, đầu cá hấp là loại cá lóc, cá bông lau, cắt bớt khúc đuôi.. Cá được rộng nước và nhậy soi sỏi. Nghiệp còn nặng, tôi tự giữ giới sát sanh, lại ăn chay nên chỉ có ngấm và ngó.....Cá Sea Bass ở Mỹ cũng rất ngọt thịt và ngon.

1 củ sắn (củ đậu) bào sợi, 1 củ carotte (cải đỏ) bào sợi

1 bó hành lá (cắt lá xanh làm hành mỡ), khúc trắng trụng sơ

Hành hương chiên mỏng, giòn thơm

1 chén nước mắm tỏi pha ngọt

1 chén nước trà tàu pha loãng, vớt bỏ xác trà

3 muỗng soupe đậu phộng rang giã sơ

Ngò, và vài lát ớt đỏ

Cá làm sạch, khứa nhẹ hai bên, để dài lên đĩa hơi sâu, chẻ nửa chén trà loãng vào cá, cho vào trong xũng hấp sơ năm phút, trút bỏ hết nước trà. Cá không còn tanh nữa. Đa số các cậu thích ăn cá lại sợ tanh. Các mợ cứ bí quyết này mà làm cá cho các Cậu ăn, thì đôi ta sẽ sống dai vì ăn cá rồi cặp kè cho đến đâu, thì tùy các mợ làm cá, đủ các món thật ngon cho các Cậu.

Rưới đều vào cá 1 muỗng café nước mắm ngon nguyên chất, tiếp nữa là nước lèo hoà hai muỗng nước mắm pha ớt tỏi ngọt + 1 tí bột ngọt (nếu thích) đổ hết lên mình cá. Đậy nắp hấp rất lẹ mau chín, đừng để lâu không ngon.

Dọn bàn ăn sẵn. Bánh tráng, rau các thứ, đồ chua, dưa chuột, nước mắm tỏi pha ngọt hay nước mắm nêm tuỳ ý. Mời Cậu và cả nhà ngồi vào bàn. Mợ chỉ việc đem cá nóng hồi trong xũng ra, mau tay để hành mỡ đều lên mình cá; đậu phộng, cải đỏ, củ sắn bào sợi rải lên, hành chiên, đuôi hành trắng trụng sơ vắt ngang mình cá. Rồi thì các mợ vừa làm vừa ngâm thơ :

“Vội tay ngắt lấy cọng ngò

Thương anh muốn chét giã đồ ngó lơ..”

Các Cậu sẽ ngẩn ngơ về tài các mợ đây.... rõ thơ với thần.

Trịnh trọng mang Đầu Cá Hấp đã điểm vài cọng ngò và vài lát ớt đỏ trên cá cho đẹp, cả nhà cùng thưởng thức. Được dùng món ăn quê hương đậm đà tình dân tộc thật không có gì bằng, phải không các vị? Nhất là vào dịp Giáng Sinh.

Nào chúng ta cùng cầu nguyện.

Một vì sao sáng - đêm Noel - Chúa sinh ra đời...

Là con,

Kẻ ngoại đạo - Xin Chúa nhân từ ban mọi bình an, hạnh phúc, vui vẻ đến tất cả nhân loại trên thế giới này.

Chúa lòng lành xin cho Soeur Marie của con được như ý nguyện

“Kiếp sau Soeur không muốn làm người

Soeur làm cây thông đứng giữa rừng mà reo” (không nhớ tác giả)

Chúa ơi! Tha tội cho con, con không thích “thông reo” như Soeur Marie ... chỉ thích “bưởi reo”

Chúa biết rồi đó... Tạ ơn Chúa...

Houston, Giáng Sinh 2006, Ngọc Tâm - Nguyễn Phước Huyền Tôn Nữ T. Sâm

Kính xin Ông Hội Trưởng chuyển giùm. Cảm ơn rất nhiều.

Kính gửi Thượng Toạ Thích Chơn Phước,

Con đã nhận được những lời trong email, con rất cảm nhận lòng thành từ bi của Ngài dành cho con trong bài “Hoa Hồng Trắng” làm Ngài rơi lệ. Những bài con viết là người thật, chuyện có thật. Nam Mô A Di Đà Phật. Ngọc Tâm - Houston.

Hội Ái Hữu Biên Hoà xin hân hạnh giới thiệu cùng Quý Vị bài “Tiếng Nước Tôi” của Đồng Hương Anh Nguyễn Kim Lộc. Một đóng góp khiêm nhường mong được công hiến cho chúng ta thấy những nét đặc sắc, phong phú và tuyệt vời của tiếng Việt. Hội chân thành cảm tạ Anh Nguyễn Kim Lộc. Kính mời Quý Vị.

TIẾNG NƯỚC TÔI

Sống trong cảnh xa nhà, nhớ nước, mà nghe bản nhạc Tình Ca của Phạm Duy, với tiếng hát vượt thời gian của Thái Thanh, văng lên trong đêm thanh vắng, tôi chắc rằng những người Việt đang lưu lạc tha phương khó mà ngăn được giây phút chạnh lòng, nhớ thuở xa xưa, nhớ tiếng ru của mẹ, nhớ “Tiếng Hát Sông Lô”, nhớ câu ca “Quan Họ”, nhớ tiếng hò mạn ngược, nhớ câu đối miền xuôi, nghe tiếng thời gian trôi dưới vòm trời hung phé ...

“Tôi yêu tiếng nước tôi từ khi mới ra đời, người ơi! Mẹ hiền ru những câu xa vời. À à ơi! Tiếng ru muôn đời....”

Tôi nghe tim tôi đang đập lên một niềm tự hào về tiếng nước tôi, sao mà êm đềm quá, lúc nhẹ như gió thoảng mây bay, lúc dặt dìu như con suối chảy, như có hương trong tiếng, như có mật trong lời. Lời và nhạc của Phạm Duy đã hoà quyện vào tiếng hát của Thái Thanh đưa bài Tình Ca bay bổng đến chín từng mây.

“Tiếng nước tôi! Bốn nghìn năm rồng rã buồn vui. Khóc cười theo mệnh nước nổi trôi, nước ơi!

Tiếng nước tôi! Tiếng mẹ sinh từ lúc nằm nôi. Thoát nghìn năm thành tiếng lòng tôi, nước ơi....”

Thật tuyệt vời làm sao!

Tiếng nước tôi có một hấp lực như vậy đó. Cũng căn cứ vào các mẫu tự A, B, C...Z, kèm theo năm dấu Sắc, Huyền, Hài, Ngã, Nặng, mà nghe sao lúc trầm lúc bổng, khi chơi vui cao vút, khi lặng lẽ chìm ngấm đáy hồ ao. Tôi hãnh diện về tiếng nước tôi, tiếng nói của người dân Việt đang sống đời dân chủ, tiếng nói của những con dân Việt Nam đã và đang làm rạng danh con Rồng cháu Tiên tại khắp các chân trời hải ngoại, qua những sinh hoạt thành công đáng nể phục, sáng danh cộng đồng sắc tộc Việt Nam Tự Do. Tôi rất mừng tiếng nước tôi được vang xa, tâm tình quê hương tôi được nhiều người hiểu thấu. Nước Việt Nam nhược tiểu bị Tàu đô hộ một ngàn năm và Tây cai trị đến gần một trăm, nhưng tiếng nói của dân tộc Việt Nam có bốn ngàn năm văn hiến vẫn tiềm tàng uyển chuyển theo dòng lịch sử đau thương. Tiếng nước tôi muôn màu muôn vẻ, dù ở bất cứ nơi nào, thế hệ này sang thế hệ tiếp nối luôn được ân cần khuyến bảo giữ gìn và phát huy trong ý hướng “tiếng Việt còn, người Việt còn, người Việt còn nước Việt còn” với niềm hy vọng trong tương lai, nước Việt Nam có tự do dân chủ thực sự và mãi mãi trường tồn.

Ôi tuyệt vời làm sao cho tiếng nước tôi!

“Tôi yêu tiếng ngang trời. Những câu hò hồn giận không nguôi. Nhớ nhung hoài mảnh tình xa xôi. Vững tin vào mộng đẹp ngày mai” Nghe rầy rứt làm sao...

Tiếng nước tôi không bằng tiếng Mỹ ở vị thế phổ thông trên thương trường thế giới, không bằng tiếng Pháp được chọn sử dụng trong các văn kiện hiệp ước ngoại giao quốc tế, cũng không bằng tiếng Ý-Pha-Nho và tiếng Trung Quốc, có hàng tỷ người đang sử dụng, nhưng tiếng nước tôi có những nét đặc thù linh hoạt, huyền diệu trong lãnh vực thơ văn, như viên kim cương lấp lánh muôn màu trong kho tàng văn học Việt Nam, mà ít có nước nào có được, có nhiều bài thơ đọc xuôi, đọc ngược đều có nghĩa, nhiều ẩn dụ mơ màng, nhiều điệp ngữ dễ thương,... tôi xin đan cử một vài thí dụ để chứng minh màu sắc trong tiếng Việt, như tĩnh từ ĐEN, dịch ra tiếng Mỹ là Black, tiếng Pháp là Noir, tiếng Tàu là Hắc, nhưng chữ ĐEN trong tiếng Việt được sử dụng huyền diệu hơn.

**** Chien noir = Black Dog = Hắc Cầu = Chó Mực. ** Chat noir = Black Cat = Hắc Miêu = Mèo Mun ** Coq noir = Black Rooster = Hắc Kê = Gà Quạ ** Cheval noir = Black horse = Hắc Mã = Ngựa ô**

Thay vì dùng chữ ĐEN ta lại dùng chữ MỰC, MUN, QUẠ, Ô, để diễn tả một cách riêng tư cho từng loại thú, nghe rất hay, xác định hơn, như đã có trạng từ nằm trong đó, thí dụ Gà Quạ, diễn tả được màu đen, nhưng đen thế nào, thì ta có thể trả lời là đen tuyền, giống màu đen loài quạ, có nghĩa ngoài màu đen, con gà không có điểm thêm một màu nào khác. ...hoặc chữ CHẾT dịch ra tiếng Pháp là MOURIR, tiếng Mỹ là TO DIE hoặc PASS AWAY nhưng trong tiếng Việt được dùng theo tôn ty đặc biệt:

Nhà vua chết dùng chữ “băng hà”

Nhà sư chết dùng chữ “viên tịch”

Đại phu chết dùng chữ “tốt hay thốt”

Tướng chết theo thành dùng chữ “tuần tiết”

Kẻ sĩ hay người có tuổi từ 70 trở lên thì dùng chữ “thất lộc” hay “qui tiên”

Chiến sĩ chết được dùng chữ “hy sinh”

Người bình dân chết thường dùng chữ “tử” hoặc “qua đời” hoặc chữ “thác” (sống khôn thác thiêng), hoặc “mất” (mất cha năm chân chú, mất mẹ năm vú dì)

Những thí dụ vừa kể trên cho ta thấy tiếng Việt vô cùng phong phú.

Và sau đây là những câu tiêu biểu cách dụng ngữ trong văn chương Việt Nam mà khó có nước nào vận dụng được như chữ ‘Ai’ trong mẫu chuyện người vợ mới cưới mang com ra đồng cho chồng, ngưng ngập e lệ gọi: “Này ai ơi lên mà ăn com”. Và sau đó, để trả lời câu nói đùa của vợ, chồng hỏi lại: “Ai gọi ai lên ăn com đây?”, người vợ trả lời: “Ai gọi ai lên ăn com, chứ còn gọi ai nữa!”(1) Một chữ ‘Ai’ mà dùng cả ba ngôi không phải tuyệt lắm sao!

Xin mời quý vị đọc thêm vài thí dụ sau đây:

1/. Khi tả cảnh hàng liễu bị tuyết phủ trong khoảng đất trời hoang vắng, tác giả dùng “ẩn dụ” rất thần tình...

**“Rặng liễu đìu hiu đứng chịu tang!
Tóc buồn buông xuống lệ ngàn hàng!”
(Xuân Diệu?)**

2/. Cách sử dụng điệp ngữ rất tuyệt vời trong bài thơ “Tràng Giang” của nhà thơ Huy Cận:

**Sóng gợn tràng giang buồn điệp điệp
Con thuyền xuôi mái nước song song
Thuyền về nước lại sầu trăm ngả
Củi một cành khô lạc mấy dòng
Lơ thơ cồn nhỏ gió đìu hiu
Đâu tiếng làng xa vãn chợ chiều
Nắng xuống chiều lên sâu chót vót
Sông dài trời rộng bến cô liêu
Bèo giạt về đâu hàng nối hàng
Trên sông không một chuyến đò ngang
Không cầu gợi chút niềm thân mật
Không chút bờ xanh tiếp bãi vàng.**

3/. Hoặc bài thơ của Hồ Xuân Hương tả Bánh Trôi Nước (một thứ bánh làm bằng nhân đậu xanh vo tròn và bột nếp bọc bên ngoài, lớn hơn quả trứng gà, nấu với nước đường gừng và khi ăn, cho vào chén một tí mè rang) tác giả tả rõ ràng như thế mà có người lại cho rằng bà đã tả cặp nhũ hoa của người phụ nữ, rồi từ đó tương tượng xa xôi. Thế có chết không chứ! Tác giả viết rất thanh nhưng có người cứ giằng tục. Ý tôi muốn trình bày một bài thơ có hai ý nghĩa, ai muốn nghĩ thế nào cũng được.

**Thân em vừa trắng lại vừa tròn
Bảy nổi ba chìm với nước non
Lớn nhỏ tùy theo tay kẻ nặn
Nhưng em vẫn giữ tấm lòng son.**

4/. Hoặc có những bài thơ có từng cặp chữ nói láy rất tài tình như bài thơ dưới đây được phổ biến sau 04/1975

**Chú phỉnh tôi rồi chính phủ ơi
Chú khiêng lên hết chiến khu rồi
Thì đua rồi lại thua đi mãi
Kháng chiến lâu ngày khiến chán thôi.
(tác giả?)**

5/. Quý vị xem chữ Quốc sau đây có còn là chữ Hán nữa không hay đã thành tiếng Việt Nam tự lâu rồi. Chữ Quốc là danh từ riêng: anh Quốc. Chữ Quốc là danh từ chung có nghĩa là Nước....Sau đây là bài ca vinh danh người chiến sĩ phi công hào hùng Phạm Phú Quốc một thời đã hy sinh cho chính nghĩa tự do.

**‘Ngày xưa khi anh vừa khóc chào đời
Mẹ yêu theo gương người trước chọn lời
Đặt tên cho anh anh là Quốc
Đặt tên cho anh anh là Nước
Đặt tên cho người đặt tình yêu nước vào nôi.....
Việt Nam đang sôi sôi lòng nước
Việt Nam đang sôi sôi lòng Quốc
Việt Nam đang đòi tự do hạnh phúc giống nòi’ (2)**

Sau đây là một số tiếng nước ngoài đã được Việt hoá và được người Việt sử dụng nhuần nhuyễn như chữ xà-phòng, xich-lô, cu-ki, cũ xì, màu xanh-lơ (blue), xà-lan, chữ ga... đến độ không ai còn tưởng đó là chữ ngoại quốc nữa.

**Những ngày nghỉ học tôi thường tới
Đón chuyến tàu đi đến những ga
Tôi đứng buâng khuâng nghe tiễn biệt
Lòng buồn đau xót nôi chia xa. (3)**

Người Mỹ, người Pháp, người Trung Hoa hãnh diện về tiếng nước họ, tôi cũng hãnh diện về tiếng nước tôi, tiếng nước tôi rất lung linh huyền diệu như những thí dụ nói trên.

Và sau đây là phần tôi muốn chứng minh những lời tôi vừa trình bày là một sự thật hiển nhiên và nhân dịp này tôi xin tỏ lòng biết ơn những người ngoại quốc đã từng nghiên cứu và nhận xét vô tư về tiếng nước tôi:

- Ông G. Meillon, người Pháp: “tiếng Việt là một thứ tiếng vừa văn chương, giàu nhạc điệu nhất thế giới”

- Ông Frey, một nhà ngữ học người Pháp, có lẽ nhận thấy những vận gốc của tiếng Việt đầy đủ quá (chính điều này khiến người Việt học bất cứ ngoại ngữ nào cũng rất chóng) nên đã nêu một giả thuyết táo bạo: “Tiếng Việt là mẹ các thứ tiếng”.

(Tiếp theo kỳ sau)